

Bezuiniging op de zorgtoeslag

Bijsluiter bij omhuiging F2 in de begroting 2012 van het Ministerie van VWS (XVI)

Met deze bijsluiter wil de Algemene Rekenkamer inzicht bieden in de mate waarin de minister de Tweede Kamer in de begroting informeert over bezuinigingen, intensiveringen en de bijbehorende maatregel(en) en effecten.

Algemene Rekenkamer

Lange Voorhout 8

Postbus 20015

2500 EA Den Haag

telefoon (070) 3424 44 00

voorlichting@rekenkamer.nl

www.rekenkamer.nl

Wat heeft de Algemene Rekenkamer onderzocht?

In de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben we de 'bevriezing van de doelgroep zorgtoeslag' onderzocht. De begroting geeft geen volledig inzicht in de omvang van de bezuiniging en de effecten ervan. De geraamde uitgaven voor de komende jaren vallen lager uit, waarmee de opbrengst van de ombuiging omvangrijker lijkt te zijn dan de bezuinigingsopgave uit het regeerakkoord. De totstandkoming van de ramingen wordt niet beschreven en het verschil met de beoogde bezuiniging wordt niet toegelicht. Effecten die in de begroting beschreven worden, hebben betrekking op alle huishoudens en gaan over het eindjaar 2015.

Geeft de minister aan om welke bezuiniging het gaat?

Gedeeltelijk. De minister wil de uitgaven aan de zorgtoeslag stabiliseren op het niveau van 2010 (ongeveer € 4 miljard). Bij ongewijzigd beleid zullen de uitgaven de komende jaren stijgen. De minister wil de uitgaven in 2012 met € 0,6 miljard verminderen. De uitgavenreductie zal verder oplopen naar € 2,1 miljard in 2015 en uiteindelijk structureel € 2,9 miljard zijn. Deze bedragen zijn gebaseerd op geraamde zorgkosten en inkomensontwikkelingen. De minister meldt de onzekerheden in deze ramingen niet en gaat niet in op mogelijke risico's voor de realisatie. Zij gaat ervan uit dat de beoogde bezuiniging wordt gerealiseerd, want voor 2015 wordt een bedrag geraamd van € 3,3 miljard aan uitgaven aan zorgtoeslag.

Geeft de minister aan welke maatregelen zij neemt?

Ja. De doelstelling van de zorgtoeslag is de basiszorgverzekering voor iedereen financieel toegankelijk te houden. Niemand betaalt een groter dan aanvaardbaar deel van zijn inkomen aan zorgpremie. Een normpremie bepaalt wat aanvaardbaar is. Deze normpremie wordt berekend als een percentage van het minimumloon (normpercentage) en een percentage van het inkomen boven het minimumloon (afbouwpercentage). De minister verhoogt de normpercentages voor alleenstaanden en paren de komende vier jaar jaarlijks met respectievelijk 0,2% en 0,5% en het afbouwpercentage met 0,375%. Hierdoor neemt de hoogte van de zorgtoeslag af en daalt het aantal rechthebbenden.

Geeft de minister aan wat de verwachte effecten zijn?

Gedeeltelijk. De minister verwacht de uitgaven aan zorgtoeslag en van het aantal gebruikers te stabiliseren. Het effect van de maatregel op de koopkracht van verschillende inkomensgroepen wordt genoemd in de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV). Deze koopkrachteffecten en het effect op de administratieve lasten voor burgers wordt beschreven in een AMvB die wordt aangekondigd in de 18 miljard monitor en naar verwachting dit najaar wordt aangeboden. In de AMvB worden de wijzigingen voor de komende jaren geregeld. In de AMvB geeft de minister alleen de effecten voor het eindjaar 2015 en voor alle inkomensgroepen, terwijl de maatregel al in 2012 ingaat en vooral effect heeft op de koopkracht van lagere inkomensgroepen. De minister gaat niet in op de effecten voor mensen die nu zorgtoeslag ontvangen. Tot slot legt de minister geen verband met mogelijke andere effecten of kosten, zoals ontwikkelingen in het aantal wanbetalers of onverzekerden.

Reactie minister

De minister van VWS heeft op 5 oktober 2011 gereageerd op deze begrotingsbijsluiter. Daarin reageert ze op de constatering dat de begroting geen informatie geeft over de omvang van de bezuiniging en de effecten ervan. In haar reactie ligt ze deze aspecten alsnog toe. De minister geeft zodoende meer inzicht in de berekeningen en de (onzekere) effecten van de bezuinigingen. Ze neemt daarmee mogelijke verwarring over verschillende bedragen weg. Uit de reactie blijkt ook dat, om het beeld compleet te krijgen, meerdere bronnen moeten worden geraadpleegd, waaronder eerder aan de Tweede Kamer verschaft informatie. In de begroting van het Ministerie van VWS wordt niet naar dergelijke bronnen verwezen.

Zie voor de volledige reactie van de minister, de complete set begrotingsbijsluiters en de overkoepelende brief www.rekenkamer.nl.

Meer onderzoek naar dit thema

In het najaar van 2011 publiceren we een rapport over de uitgavenbeheersing in de zorg. In dit rapport besteden we ook aandacht aan de effectiviteit van maatregelen en de informatiepositie van de Tweede Kamer.